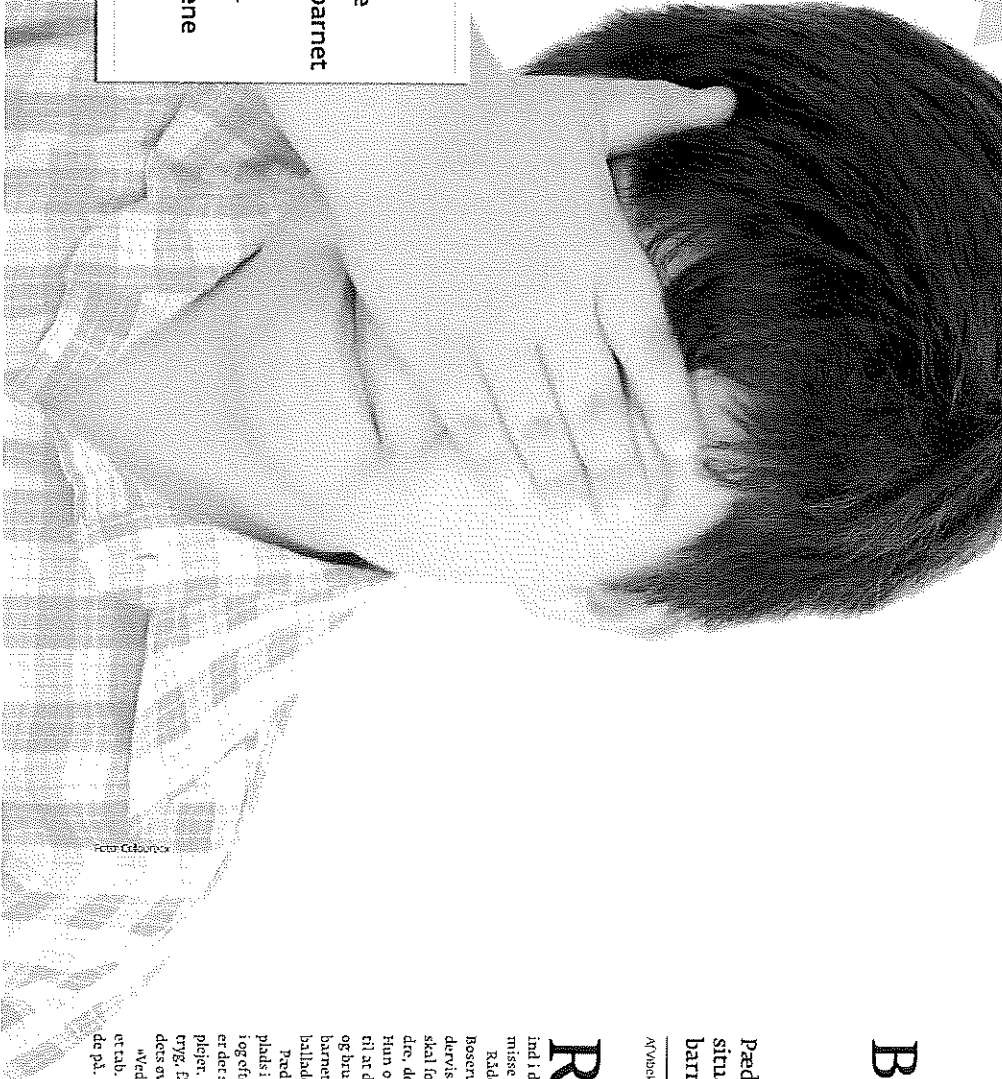

Guide Sådan hjælper du skilsmissebørn

- Læs artiklerne
- Stå på barnets side
- Gør en forskel for barnet
- Kend loven
- Læs børns signaler
- Snak med forældrene
- Rum til følelser

Tusindvis af skilsmisser hvert år

Hvert år oplever 25.000 børn skilsmisse.

Ca. 350.000 børn har forældre, der er gået fra hinanden.

Ca. hvert tredje danske barn mellem 0-18 år oplever, at forældrene skilles.

I forbindelse med skilsmisse får kun 11 procent af børnene hjælp.

29 procent af forældrene får hjælp i forbindelse med deres skilsmisse.

13 procent af børnene har ingen kontakt med den anden forælder.

Berøringsangst i Balladeland

Prædagoger skal hjælpe og støtte både børn og forældre i en skilsmisse-situation. De skal stå på barnets side og fortælle forældrene, hvordan barnet kommer bedst gennem krisen.

AtVibeke Bør Jensen, vjeb@vd.dk

Råd nummer 1: Stå på barnets side. Råd nummer 2: Prædagoger skal turde gå ind i det balladedelt, som en skilsmisse er.

Rådene kommer fra Bente Boserup, Børns Vilkår. Hun udtaler, at prædagoger i, hvordan de skal forholde sig til børn og forældre, der står midt i en skilsmisse. Hun opfordrer altid prædagogerne til at droppe deres berøringsangst og bringe deres faglighed til at give barnet en stemme i et kønligt trykfuldt balladeland, som hun kalder det.

Prædagogerne kan få en central plads i skilsmisefamilien for, midt i og efter bruddet, før institutionen er det sted, hvor alting er, som det plejer. Et sted, hvor barnet kan være tryk. Et tryk og omsorg, mens hele dets øvrige verden rammes.

»Ved en skilsmisse oplever barn et tab. De er i krise, og det nægter de på. Det samme gør forældrene.

men de skal hjælpe til, sætte deres egne røster til side og samarbejde om barnet. Og det arbejde kan og skal prædagogerne tage på sig, fordi de kender barnet, og fordi de har uddannet sig i at vide noget om børns udvikling og ved, hvad børn kan tåle. Det skal de - selvfuldstændigt respekteret - tale med forældrene om. Blivt andet skal de tale om, hvilken delbetragtning der passer til barnet,« siger hun.

SPOT MISTRIVSEL. Først og fremmest skal prædagogerne spørge, om barnet mistrives. Signalerne kan være, at barnet er mere plavsk, at det helst vil sidde i prædagogens bagomme, at det trækker sig fra børnefællesskabet eller bliver aggressiv.

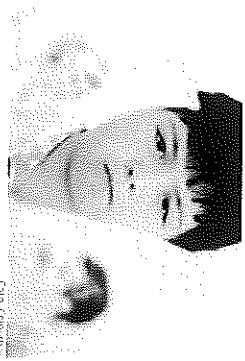
»Børn i krise har ikke det samme overskud, som de plejer at have. Og så er det vigtigt, at prædagogerne er klar over, hvad der foregår der-

børnene. Mange forældre glemmer eller kan ikke overskue at fortælle i institutionen, at de skal skilles. Hvis prædagogerne ikke ved det, må de spørge, om forældrene ved, hvorfor deres barn mistrives,« siger Bente Boserup.

Prædagogerne er måske den eneste, der i en vanskeligt tid for familien kan rumme barnets følelser. De kan også være de eneste, som får dem at se, fordi barnet skammer forældrene, montraser ud i institutionen. Så prædagogerne skal turde rumme barnets angst, vrede og sorg, mener Bente Boserup.

»Vi voksne kan godt have en tendens til for hurtigt at bede barn om at holde væk mod at være kedet af det eller vrede. Vi siger, at det nok skal blive bedre. Men vi skal give børnene lov til at sige, for hvis det får lov til at rase ud over tænder, hjælper man dem til at komme over det. Det værste er, hvis det tænder sig,« siger hun. ■

Din opmærksomhed gør en forskel

Cam Golmann

Social- og Integrationsministeriet har netop søsat kampagnen **'Børn i midten'**. Den skal vejlede blandt andre pædagoger i, hvordan de kan hjælpe børn i skilsmisser. Børns Vilkår har også for nylig udgivet et opdateret hæfte **'Skilsmissebørn – Hvordan gør vi i institution og skole?'**

Læs her nogle af de vigtigste pointer og gode råd til pædagoger:

- Din opmærksomhed gør en forskel.
- Anerkend barnets følelser, og vis din forståelse.
- Hjælp barnet med relationerne til de andre børn. Her kniber det ofte.
- Undgå at give barnet en fornemmelse af, at det hurtigt skal komme over de følelser, barnet kan have.
- Nogle børn har brug for mere hjælp, end du kan give. Hjælp dem videre til for eksempel skolepsykiolog eller samtalegruppe.
- Hvis barnet er udsat for omsorgssvigt fra en eller begge forældre, skal du underrette til de sociale myndigheder i kommunen.

KEND LOVEN

For børnenes skyld skal pædagoger sætte sig ind i familiens situation, som netop er blevet revideret. Forældre med loven er at sikre barnets bedste samt desu ret til begge forældre. Det betyder, at forældrene har fælles forældremyndighed over barnet, og at der ikke oplyses, hvis forældrene går fra hinanden.

Loven skifter mellem borgerforældre og samværforældre, men det har ingen indflydelse på, hvad samværforælderen må oplyses om.

Læs børns signaler

Skilsmisse er en krisetid for barnets liv. Børn tænker kriser forskelligt, men vær særlig opmærksom på mistro, for det er tegn på, at barnet ikke kan klare krisen og har brug for hjælp.

Hos små børn kan man ofte afvise deres følelser i deres adfærd. Mød barnets sorg ved at snakke om, at det må være svært, at få far eller mor, eller at barnet nu har to hjem.

Hvis større børn, der har sporgt til at snakke om på deres vænner, er det vigtigt ikke at have beklængsler, men at spørge dem, hvordan det kommer og følger om skilsmissem. Lyt til barnets svar og vis, at du er til stede.

Hvis et barn trækker sig fra fællesskaber eller bliver enten trist eller aggressiv, er det et tegn på, at barnet ikke trives og har brug for hjælp og støtte.

Snak med forældrene

Børns Vilkår ved fra forældretelefonen, at skilsmisseforældre bliver glade, når pædagogerne tilbyder en snak. De føler ikke, at det er utidlig indblanding. Det er meget svært, hvis pædagogerne tænker sig tilbage og ikke mener noget om det, der foregår.

Lav en plan for, hvad I gør, hvis et barn reagerer på en skilsmisse.

- Fortæl forældrene, når I er bekymrede for barnet, også selvom I ved, at de selv har det skidt.
- Stå på barnets side, men tilbyd forældrene en snak om, hvad sammen kan gøre for at hjælpe. Undgå at blive parit i forældrenes uenighed.
- Vær forberedt på, at forældrene kan tro, at barnet trives, fordi det ikke giver udtryk for andet hjemme. Fortæl dem, at det er armindeagtigt, at børnene raser ind i institutionen.
- Tal om, hvad I med jeres kendskab til barnet og til børns udvikling skønner, at barnet kan tåle. Blandt andet også i forhold til deltagelse i aktiviteter.
- Undgå at gå ind i familieretlige spørgsmål forløb.

Gode relationer giver rum til følelser

I Fridshjemmet Krudtuglen på Vesterbro har pædagogerne etableret en samtalegruppe for skilsmissebørn. Her kan børnene tale med voksne og med hinanden om deres følelser og tanker.

En samtalegruppe kan være fin, men det handler allermest om at have så gode relationer til både børn og forældre, at de oplever, at her er det i orden at høre af og at have de følelser, de nu har. Mener leder Rikke Haugen Sørensen og pædagog Silviya Nikolajic. De to pædagoger advoker imod, at man stiller sig klogere an end forældrene.

»I hvert fald skal man ikke komme med en løftet pegefingert og tro, at man ved meget mere end forældrene. De står midt i det hele og kender også deres barn godt,« siger Silviya Nikolajic.

I Krudtuglen har pædagogerne arbejdet på at opbygge en kultur med plads til alle.

»Der skal være en sund børnekultur, hvor det er accepteret, at man er, som man er, og at der er plads til følelser. Hvis hverdagen er for hektisk er det svært for børnene at få rum til at lukke op,« siger Rikke Haugen Sørensen.

»Det kræver af os, at vi giver os tid til at svare på de svære spørgsmål, og at vi bliver der. Indtil vi har fået snakket os frem til noget, de kan bruge. De skal opleve, at der er et miljø, hvor det er tilladt at snakke om, at man kan leve og bo på mange forskellige måder, sådan at de kan vende det til noget positivt,« siger Silviya Nikolajic.

I overgår det vigtigste, at man er med til at sætte ord på barnets følelser og kan fortælle, at man forstår, at de har det svært.

»I den måde giver vi dem mulighed for at parkere sorgen hos os. Og så er de parate til at gå ind og lege igen,« siger Rikke Haugen Sørensen. ■

Kilder til denne guide:
Social- og Integrationsministeriets hjemmeside
Børn i midten.dk, Hæfte 'Børn i skilsmisser' - hvordan gør vi i institution og skole? Børns Vilkår, Hæfte 'Børn i skilsmisser' - hvordan gør vi i institution og skole? Børns Vilkår, Rikke Haugen Sørensen og Silviya Nikolajic, Fridshjemmet Krudtuglen samt Dagbladet Politiken

HER KAN DU FÅ HJÆLP

- **Børns Vilkårs fagtelefon 3555 5558**, hvor en sundpædagogisk hjælper pædagoger med tvivlsspørgsmål eller bare giver gode råd. Læs mere om fagtelefonen på børnsvilkar.dk
- **Børn i skilsmisser – hvordan gør vi i børnehave og skole**, som kan købes til 125 kroner på børnsvilkar.nyshopify.com
- **Social- og Integrationsministeriets hjemmeside børnmidten.dk**

SCOR PENGE TIL FÆLLESKASSEN

Såfald holdt og mangler nye spillere? Eller drømmer I om at komme afsted til et sjovt stævne eller tage på et spændende træningsophold?

51 børn i nu være i det penge ved at sælge Børnehjælpsdagen Litteror Løtten.

Salgsperioden er 21. marts til 12. maj 2013.

Når I sælger lodderne, støtter I samtidig de 15.000 anbragte børn og unge i Danmark.

For 850 kr. for hvert lod, kan man få en literor løtten.

»Ud af den 200 kr. er 150 kroner, der går til Børns Vilkår, mens resten går til Børnehjælpsdagens arbejde for anbragte børn og unge. Det giver I den gode mening!«
Peter Carst

Bestil lodder online tidt på:

www.blhd.dk

Her kan I også læse mere om lotteriet og Børnehjælpsdagen.

Børnehjælpsdagen

– hver eneste dag

